

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming aan de auteur te vragen. Dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. contact op met de auteur.

Contactadres: joost@hahahetleven.nl

Copyright (C) Joost II Sickenga

HET VERVOEGDE LEVEN

JOOST II SICKENGA

Inhoud

Verdwijnen	2	Huilen	17
Opstaan	2	Voorlezen	17
Inleven	3	Opvoeden	18
Groeien	4	Regelen	18
Zagen	4	Teleurstellen	19
Spellen	5	Straffen	19
Inwijden	5	Goedmaken	21
Overwinnen	6	Zingen -eerste couplet	22
Zonder titel -1	8	Nachten	22
Verheffen	8	Grenzen	22
Verenigen	9	Zonder titel -2	23
Leven	9	Leren	24
Schrikken	10	Stilstaan	24
Inzien	11	Zonder titel -3	24
Hebben	11	Vliegen	25
Willen	11	Klimmen	26
Verlieven	12	Wandelen	27
Likken	12	Zingen -laatste couplet	27
Begrijpen	13	Denken	28
Zaniken	13	Duren	28
Aankleden	14	Waken	28
Trouwen	14	Herinneren	29
Wanhopen	14	Overwinnen -nogmaals	30
Zijn	16	Schitteren	31
Opgeven	16	Samenvallen	31
Ordenen	16	Beginnen	31
Betekenen	17		

Opmerkingen

- *Het vervoegde leven* is een monoloog voor een actrice.
- Het decor bestaat uit de vijftientig tekstanimaties welke zijn te vinden op Vimeo:
<https://vimeo.com/showcase/3691054>.
- Vooraan op het podium, direct op de grond, staat een beamer. Achteraan het podium hangt, tot op de grond, een projectiescherm van 8 bij 4,5 meter. Dit geeft de actrice de mogelijkheid om, waar noodzakelijk, in de projectie te gaan staan.
- De duur van de animaties is bij benadering.
- De tekst van het werkwoord *Trouwen* is afkomstig uit "*Poly*" kasboek voor de huisvrouw, een uitgave van de middenstand uit Goes, eind jaren vijftig van de vorige eeuw.
- Het gedicht bij het werkwoord *Voorlezen* is de herinnering aan een bestaand gedicht. Schrijver en titel zijn vergeten en het boek is zoek geraakt.

Verdwijnen

Eerst wordt de animatie '01 verdwijnen' bekeken. Het eindbeeld blijft gedurende de tekst zichtbaar.

Ze verdween op een plaats die daarna nooit meer dezelfde plek was.
Op een dag die geen datum had.
Een tijd die op geen klok is te vinden.
Daarom kon er aan dat moment geen herinnering ontstaan.
En zo, alleen zo is ze gegaan.

Opstaan

De animatie '02 opstaan' begint. De duur van de film wordt zodanig getimed dat het woord 'ineenstorten' verschijnt op het moment dat het uitgesproken wordt.

Waarschijnlijk keek ze de wekker aan.
Ja vragend kijkt ze de wekker aan.
Die zegt niks.
Tikt enkel.
Tot die het na tijden eindelijk, eindelijk zegt:
Zes uur.
Dan begint het.
Metaal op metaal.
Ze hoort het.
Tik, krrgt, klik.
De voordeur.
Hoe stipt hij is.
Strak houdt hij de façade in stand.
Zijn tas ploft naast de melkbus in het halletje.
Dan de trap.
De treden kreunen.
Juist zijn voorzichtigheid maakt dat ze kreunen.
Een vlotte tred laat er een paar kraken.
Nu zuchten ze, steunen ze, allemaal.

Op de overloop staat hij stil.
De deur naar de badkamer, dat weet ze, piept in het begin.
Weer speelt de voorzichtigheid hem parten.
Een daadkrachtig gebaar haalt de deur in een mum voorbij het pieppunt.
Maar hij rekt het.
Zoals hij hun huwelijk rekt.
Het gevolg is een schril, langgerekt: ieieieieh.
Dan: klik-schakelaar en er is licht op de badkamer.
Geen licht op de overloop want in de kinderkamerdeuren zit glas.

En de kinderen moeten nog slapen.
Voor hun moet de façade blijven staan.

Van het uitkleden is niets te horen.
Geen klink of gerinkel van de riem-gesp op de geglazuurde tegels.
Door schade en schande wijs geworden.
Wat- wijs geworden?

Nu de kraan en het wegstromen van water.
Hij maakt zijn haren nat.
Gaat niet douchen.
Nee douchen gebeurt in Leiden, bij Carla.
Maar wel natte haren.
Natte haren moeten wel.
Voor de façade.
Voor de kinderen.
Dat die denken dat hij heeft gedoucht.

In zijn badjas gaat hij ze wakken.
Klik-schakelaar, licht op de overloop.
Het lekt door de spleet onder haar slaapkamerdeur.
Dan zijn stem.
Hij wekt de kinderen, zacht, hun namen als verkleinwoordjes.
Hoe huichelachtig.
Met terugwerkende kracht is alles wat hij met vertedering zei leugenachtig.
Ze gelooft er niks meer van.
Niet wat hij zei, niet wat hij zegt, noch wat hij ooit zal zeggen.

Dat dingen kapot kunnen gaan wist ze.
Maar dat ze bijna een jaar lang kunnen instorten, steeds verder in en in, ineensstorten:
onvoorstelbaar.

Inleven

De animatie '03 inleven' wordt als eerste vertoond.

Wij samen, hier.
Komt u hier maar staan.
Achter andermans ogen.
Ziet u?
U ziet.

Groeien

Gedurende de tekst is de animatie '04 groeien' te zien.

Ze zijn hoog.
De benen waar ze op staan.
Die alleen al zijn hoger.
En waar ze over praten.
Dat is ook echt hoog.
Alles aan de anderen is hoger.
Wat ze doen, ook te hoog.
Kan er maar zelden bij.
Deurklinken.
De hoge mensen, soms bukken ze.
Als ze wat te zeggen hebben.
En optillen doen ze ook.
Zo-
Ineens-
Voeps-
Ben je weg.

Zagen

Broertjes en zusjes, achterstevoren op de bank.
Over de rugleuning de achtertuin inkijken.
Vader en een meneer gaan zagen.
Eerst een niet zo grote boom.
En nog een.
Dan gaat de meneer, met touwen en zaag, de grote boom in.
Het jongste broertje begint te wiebelen.
Aan de dikste tak hangt zijn schommel.
De man klimt er voorbij.
Razend vallen de bovenste takken naar beneden.
De takken daaronder ook.
En de schommeltak.
Het broertje jankt naar Mama!
De takken, vol van blad, maken van de tuin een zee met ruisende golven.

Na de lunch gaan ze zagen aan de stam die nog staat.
Na het zagen spant het touw.
Ze trekken.
De boom, je zou een kreet verwachten, of afwerende armen.
Maar de takken zijn afgezaagd en de boom helt, en helt, zwijgend.
En is dan gevallen.

De volgende dag is de meneer er weer.
De boom is dan geen boom meer maar hout.
Voor het houthok.
Voor de kachel.
Voor de warmte.
Voor de winter.
Vader zegt:
'De oorlog is nog niet voorbij.'

Spellen

De ij van mij is niet de ei van mei.
De ei van mei is een e ei.
Die van mij is een j ij.
De ij van zij.
Wat weer niet de ei van zei is.
Want dat is de ei van klein, een korte.
Dat is: de ei van ei.
Daarnaast is de c van school niet de c van capuchon.
De t van verwacht niet de t van verward.
En ook de o van tango is niet die van stop.
Maar ja, de p van help is ook niet de p van heb.
De p van heb is de b van bang.
Waar de g ook nog es niet de g van gewoon is.
Zoals de eerste g van ging niet de laatste is.
Want dat is de g van ping.
En de w van erwt, die is er zelfs helemaal niet.
Maar de w van wanen is dan gelukkig weer wel de w van waarheid.

Inwijden

De vader klapt zijn zakmes open.
Laat zien hoe dat gaat.
Hij klapt het zakmes dicht.
Dat is moeilijker.
Het lemmet wil het laatste stuk zelf klappen.
Moet ze oppassen met haar vingers.

'Nu jij.'
Het is stroef.
Hij wijst op een gleufje in het lemmet.
Daarmee lukt het.
Open-dicht, open-
'Mag ik het nu weer?'

Nee zo niet.
Zo geef je geen mes.
Geef je een mes, hou je zelf het lemmet vast.
Kan de ander het handvat pakken.'

Hij slijpt een punt aan het potlood.
Breekt de punt af en geeft potlood en mes aan haar.
Ze oefenen een paar keer.
Ergens zet hij het lemmet dwars op zijn duimnagel.
Beweegt het heen en weer.
Geen snijdend gebaar, meer roerend.
En heel licht.
Toch dwarrelt er witte poeder van zijn nagel.
Hij zegt:
'Zo controleer je of een mes scherp is.'

Dan gaat hij weg, zonder mes.
Ineens hoort ze bij de hoge mensen.
De hoge mensen die aan scherpe dingen mogen komen.

Twijfelen

Tijdens de vertoning van de animatie '08 twijfelen' loopt de actrice vlak voor het projectiescherm heen en weer. Ze begint rechts, loopt rustig naar links, draait om, loopt terug, draait weer om en gaat nogmaals naar links. Ditmaal staat ze op driekwart stil, draait zich om en gaat weer naar rechts. De tekst wordt niet uitgesproken.

Tegenstrijdige gevoelens die tegen elkaar om voorrang strijden.

Overwinnen

Zestien jaar, voorjaar en viool.
Haar nieuwe vriendin Sasja speelt.
Ze kan het amper geloven.
Pa-da-die, pa-da-die-die.
Nee, pa-da-die, pa-da-díe-die.
Een verlegen excuus van Sasja.
Ze lacht het weg.
Juist in het proberen hoort ze wat de muziek allemaal kan zijn.

Sasja's ouders hebben een pick-up, die staat in de huiskamer.
Sasja zet een plaat op en laat meer horen.
Wagner, Mahler, Schönberg, Stravinsky.
In die volgorde toch?

En dan Webern, en die man in New York?

Cage.

Er is een geschiedenis waar ze nog nooit van gehoord heeft.

Er is een draad door de tijd die over iets anders gaat dan overwinningen en vooruitgang.

Eeuwenlang al is er een gesprek over schoonheid, een gesprek als een samenspel.

En dankzij Sasja speelt ze ineens mee.

Voorjaar bij de achterdeur.

Daar, op de trap naar de tuin, omhelzen ze elkaar.

Zij twee op dezelfde tree.

Stil als een sprakeloze mond.

Zij twee, als de lippen van die mond, gesloten.

Haar oudste broer fietst langs.

Hij ziet het.

Het is niet ondeugdelijk wat ze doen.

Maar de schrik omdat hij het ziet, die verraadt hen.

De volgende dag is haar vader thuis.

Hij heeft zo'n steenpuist dat hij niet naar de bank kan.

Zij is op haar kamer en blijft op die kamer.

Haar denken knaagt.

Heeft haar broer er iets over gezegd?

Ze speurt op het gezicht van haar vader.

Het is mis.

Ze staat op van tafel.

Hij slaat op de tafel.

'Ga zitten.'

Hij schreeuwt niet, hij sist als een druppel op een gloeiende plaat.

Ze staan tegenover elkaar.

Slaat hij?

Durft hij het?

Hij denkt er niet aan.

Zoekt alleen nog maar waar.

En raakt.

Zij weet niet wat ze doet.

Ze duikt niet weg.

Ze verweert zich niet.

Ze doet niks.

Armen langs het lijf.

Weer haalt hij uit.

Raakt.

Zij weet niet wat ze doet.

Ze doet haar armen over elkaar.

Ik vecht niet, zegt dat.
Hij verstaat het.
Zijn macht wordt machteloosheid.
Nog harder haalt hij uit, de verloren vader.

Zonder titel -1

Gedurende de tekst is '10 zonder titel' te zien.

Om je heen kijken en altijd bedenken hoe je het zou tekenen.
Overall waar je kijkt is een carnaval van lijnen, composities, kleurvlakken en contrasten.
Contrapunten.
En waar je vroeger alleen de dingen zelf zag, zie je nu restvormen, de ruimte tussen de dingen, de leegte die alles omvat.
De restvormen.
Een boom heeft stam en takken, maar de vormen daartussen vertellen net zo veel.
Concentreer je daarop, schets die en dan ontstaat de boom vanzelf.
Kom, een lijn alleen een lijn?
Zelfs de streep onder een optelsom vertelt een verhaal, is meer dan een haal.
Hoe is de aanzet, het begin van de streep, is die vetter, voller, venijnig wie weet?
En krast die dan zo snel mogelijk naar het einde, geeft die een sensatie van vaart, haast, irritatie?
Of is het een evenwichtige lijn, overall even dik en met rustige aandacht voltrokken, als een meditatie?
En de plaats, hoe die staat, recht onder de optelling, scheef, of zelfs door een aantal cijfers heen.
Het is allemaal informatie.
Informatie die je in de lijn stopt wanneer je een portret maakt, een gezicht beschrijft.

Verheffen

De wrok is uit het verleden, de herinneringen zijn verhalen.

Ze zegt:

'Het meisje met mijn naam, het meisje dat ik was, is elk kind dat ik zie.'

Ze zegt:

'De meid die ik was, een meid verrukt van het leven, die hoor ik in elke viool.'

Ze zwijgt.

'De getrouwde vrouw die ik was, staat, zo plat als het was, op de trouwfoto's die ook vandaag nog zijn genomen.

En de moeder die mijn kinderen kreeg is als alle moeders leeggegeten.'

Ze glimlacht.

'Ze zijn er sterk en schitterend van geworden.

Ik heb mijn godvergeten best gedaan en als de kinderen niet komen, dan komen ze niet.'

'De spanning over de afloop is uit de verhalen, de toekomst te kort voor verlangen.
Dromen over dit bestaan zullen als dromen met me meegaan.'

Verenigen

Voorafgaand aan de tekst is '12 verenigen' te zien.

Maak de mensen bang, want dan regeert het eigenbelang.

Ze windt zich op.

'En waar zijn alle rode vlaggen.

Er moeten nog ergens kasten vol rode vlaggen zijn.

Linnenkasten, ladekasten, loodsen vol.

Die vlaggen hebben gewapperd.

Die torenden uit boven de massa.

Handen balden tot vuisten, strotten scandeerden zich schor.

Wij zijn allemaal mensen.

En mijn bloed is zo rood als het jouwe.

Waar zijn die vlaggen, banieren, wimpels.

Waar is het rood dat ons verbindt, dat in alle aderen stroomt.

Waar oh waar zijn de vlaggen die van alle ikken één allemaal maakt.

Weg met de enkeling die alleen het eigen leven heeft, verstopt in het hol van het eigen hachje.

Weg met de enkeling die alleen de hebberigheid heeft in de strijd tegen de gierigheid van anderen.

Nooit meer de enkeling die het beter heeft om beter te zijn dan de anderen.

Mensen, wees niet bang.

Want dan regeert het eigenbelang.'

Leven

Voordat de animatie begint is de actrice vlak voor het projectiescherm gaan staan, en wel daar waar de witten stippen van '13 leven' zullen verschijnen. Wanneer het woord 'rood' leesbaar is geeft ze de tekst.

Ze zegt:

'De gelegenheid maakt de dief.

Dat is een gezegde.

De gelegenheid maakt de held.

Dat is geen gezegde.'

Toch is dat volgens haar net zo waar.

'Niemand is iemand van zichzelf.'

Schrikken

Het nachtelijke huis.

Het is te stil.

Liggend in bed.

Plakkende pyjama.

'Je mag altijd naar ons komen,' zeiden ze.

Wat is enger: opstaan of de droom?

Roepen dan?

Gaat niet.

De laatste keer bleef het stil na de gil.

Nee stoer zijn.

Opstaan, lopen.

Geen licht op de gang.

Vreemd.

Ze zitten natuurlijk beneden.

Beneden is ook geen licht.

Maar er is een lichtknopje.

Dat zit zo:

Op de dikke leeuwenpoot van het dressoir staan.

Plat tegen de zijkant.

Eén hand los en dan zit het daar.

Toch?

Tast, tast, maar het knopje is er niet.

Vreemd.

In het donker.

Langs de keukendeur.

Langs de muur.

Dan de huiskamerdeur.

Snel.

Het metaal van de klink, koud.

Tintelingen trekken als scheuren in het ijs.

Dan de open deur.

En daar staat het: het duister.

Ze zijn er niet.

Inzien

Gedurende de tekst wordt '15 inzien' vertoond.

Vroeger waren ze hoog, de mensen.
Maar dat is veranderd.
De mensen zijn laag.

Hebben

Meer is misschien beter.
Maar genoeg is het beste.

Willen

De vroedvrouw geeft hem haar.
En dan ligt hij in haar armen.
Wat is zacht?
Alles is zacht.
En wat is lief?
Alle liefde.
En wat is mooi?
Alle moeite.
En wat is vol gloed?
Gloedvol natuurlijk.
Het is goed.
Zo goed zo.
Alles is goed en goed is alles.
Als god dan niet bestaat, laat ons dan in goed geloven.
Want dat bestaat wel.
Kijk maar.
Hier ligt het.
Dit leven.
Het is uit haar losgescheurd om te laten zien dat een wonder bestaat.
Wonderbaarlijk.
Zo goed.
Zo goed dat goed god is.
Ze kijkt naar haar zoon.

Ze kijkt naar haar man.

Ze zegt:
'Dit wil ik nog een keer.'

Verlieven

Er is een foto van hun slaapkamer, hun eerste slaapkamer, nog voor de kinderen kwamen.

Die slaapkamer was een kleine kamer.

Er was alleen ruimte aan het voeteneind.

Naast het bed waren de muren.

Zij lag meestal als eerste in bed.

Hij deed als laatste zijn pyjamajas aan, boog voorover, zette een hand op het bed, de rechter, dan de linker, dan een knie, daarvan nog één, en dan kroop hij naar het hoofdeinde.

Het zat 'm in de manier waarop hij de handen neerzette.

Dat was geen vlakke hand maar een vuist, hij leunde op de knokkels.

Hij had zo wat van een gorilla, wat grappig was, want hij droeg een bril.

En van wat hij had, had hij vooral schouders, tenzij hij lachte, dan was wat hij had vooral ogen.

Ogen geknepen tot spleetjes waarin alleen plaats was voor de twinkeling waar ze het meest van hield.

Als hij zijn bril optilde en met een zakdoek de tranen van het lachen depte, dan voelde ze het hart van de wereld niet kloppen maar bonken.

En van alles wat hij had, had hij vooral krullen, tenzij hij nadacht, dan was wat hij was vooral tederheid.

Dat zat in de manier waarop hij zijn bovenlip streelde, terloops, met de duim onder zijn kin en de wijsvinger dan op die lip.

Zoals water vanzelfsprekend nat is, zo vanzelfsprekend was zijn toewijding liefde.

Zinloos is zo zinloos niet, zolang het liefdevolle zinloosheid is.

Likken

Likken is het aanrecht in de keuken van de Hoogstraat.

Likken is het bakken van een cake.

Na alles met boter, bloem, suiker, eieren en een snufje zout, het bakblik vasthouden terwijl de moeder de beslagkom erboven houdt.

Ze giet.

Het beslag druipt stroperig in de vorm.

Met de pottenlikker haalt ze het laatste uit de kom.

Ze doet het niet heel goed en dat is lief.

'Zo, klaar.'

Ferm slaat ze met de pottenlikker op de rand van het blik.

Kleverige sliertjes maken wormpjes op het beslag.

De wormpjes graven zich naar beneden en laten de bovenkant glad achter.

Dan: de kom.

Met twee vingers langs de binnenkant gaan.

Jullie weten wel waarom.

'Is het goed,' vraagt de moeder.
'Mag ik ook een beetje?'
Een lik uit de kom halen en die twee vingers in de lucht steken.
De moeder buigt naar voren, de vingers verdwijnen tussen haar lippen, haar tong is warm.
Ze zuigt, doet: 'mmh.'
Ineens kriebel, maar nieuwe kriebel.
Buikkriebel.
Klapzoen.
Met een klapzoen komen de vingers weer uit de mond.
Maar het blijft kriebelen, het kriebelen blijft.

Begrijpen

Eerst wordt '20 begrijpen' bekeken.

Ze heeft het woord gedachtegang vanaf het begin verkeerd verstaan.
De gang in het woord komt van: in gang zetten.
Of: de gang van zaken, de wijze van gaan.
Zij begreep het als de gang in een huis.
Of de gang van een mol.
Gedachtengangen waren tunnelstelsels van gedachtecronkels.

Zaniken

'Ik weet het niet, slaap, zoveel als ik slaap.
Denk jij dat het een vlucht is?.'
'Mam, doe es-'
'Maar ik ben toch ook echt moe.'
'Wat zegt dokter Klink?'
'Als ik ga staan zwiëpt m'n hele skelet.
Wat zei je?'
'Wat Klink er van zegt.'
'Zo'n middel moet de tijd hebben, inslijten.'
'Ja dat zei die de vorige keer.'
'Wat de vorige keer?'
'Heb je hem daarna niet meer gezien?'
'Nee, waarom in godsnaam?'
'Nou moe, doe es een beetje rustig.'
'Wat nou rustig, ik zit je toch net te vertellen-'
'Oké, dan slaap je veel op dit moment, moet je daar zo over stressen?'
'Ik wist dat je dat zou zeggen.'
'Ach-'
'Ik heb dit soort gesprekken al-
Ik ken ze het hele kringetje rond.

En iedereen blijft maar hetzelfde zeggen, ik ook.'
'Doe nou es kalm.'
'Maar ik dacht verdomme vanochtend dat het maandag was.'
'Vergissen is menselijk.'
'Oja, nee, jij weet het allemaal wel.
Wacht maar tot jij drieënzestig bent.'

Aankleden

Eerst het ene been en dan het andere.
Kom.
Werk nou even mee.
Eerst het ene been, dan het andere.
Nee deze, die ik vast heb.
Die eerst.
En dan het andere.
Kom, werk nou even mee.
Nee dit been.
Deze.
Die eerst.
Wil je die ander eerst?
Wat is dat nou.
Twee tegelijk dat gaat toch niet?

Trouwen

Oh, u heeft zulke goede voornemens gemaakt voor uw huwelijk.
U zult alle lievelingskostjes van uw man klaarmaken.
U zult zijn sokken stoppen en knoopjes aan zijn overhemd zetten.
Prachtig.
Maar mevrouw, zorg ook dat u er zelf aantrekkelijk uitziet.
Niet al die fleurige jurkjes van voor uw trouwen zijn toch zeker afdankertjes geworden in uw huishoudelijk werk?
Bewaar er een paar voor 's middags.
Laat regelmatig uw haar verzorgen en kam het even netjes op voordat hij thuiskomt.
Ook een klein beetje rouge en een waasje poeder zijn wellicht aan te raden.
Kom uw man niet direct aan boord met klachten over Jantje of Mia, en laat die onverwachte rekening ook nog even liggen tot hij wat uitgerust is.

Wanhopen

De animatie '24 wanhopen' wordt vertoond. Wanneer 'woorden in de wond strooien' over de volle breedte in beeld is, wordt dit voorgelezen. De tekst krimpt daarna in acht stappen in

elkaar. Bij elke krimp volgt een volgende zin van de onderstaande tekst. Stilte tot 'doe niet zo hysterisch' over de volle breedte in beeld is, daarna de zinnen tot en met 'valt'. Stilte tot 'daarna zit ze klemvast' over de volle breedte in beeld is, gevolgd door de laatste zinnen.

Woorden in de wond strooien.

Ze scheldt en ze schoffeert.

Hij doet het.

Hij doet kalm.

Hij is het niet.

Maar hij doet het wel.

Gemeen.

Uit de hoogte.

Alsof zij het hysterische vrouwtje is.

'Doe niet zo hysterisch,' zegt die dan ook nog.

Maar ze laat zich niet zeggen wat ze moet doen.

Dus doet ze het meest hysterische dat voor het grijpen ligt en daar klapt de slecht gemikte asbak tegen het portret van zijn grootmoeder.

Hetzelfde moment staat hij voor haar.

Groot.

Fysiek.

Gemeen.

De valse kalmte op slag verdwenen.

'Moet jij nu echt alles kapot maken?'

Ze kijkt in zijn ogen.

Maar daar is die niet.

Daar is alleen hysterie.

Hoe kan dit.

Het ging over de vakantie verdomme.

De vlucht naar boven, het gevecht op de overloop.

De kinderen trillend, gillend:

'Niet doen, niet doen, doe nou niet.'

Dit kan niet.

Ze moet weg, de trap bereiken.

Hij grijpt, graait een volle hand haar, trekt haar weer op de overloop.

Ze schopt zich los, verliest haar evenwicht.

Valt.

Daarna zit ze klem.

Komt een miskraam meteen?

Of gebeurt dat weken later?

En vraagt ze dat?

En kan dat zonder de val te noemen?

Zijn

Dit is angst.
En niet alleen ik ben bang.
De kast is bang.
Mijn vest is bang.
De klok is heel bang.
Maar de voordeur is het aller bangst.

Opgeven

De derde is geboren.
Magere baby.
Houdt niks binnen.
Huult de anderen wakker.
Man slaapt al maanden op zijn studeerkamer.
Alles schreeuwt om aandacht.
Luiers: wassen!
Overhemden: strijken!
Avond: eten!
Sokken: stoppen!
Kinderen: mam, ik ben klaar!

Op een morgen zet ze de zinken emmer met poepluiers op het aanrecht in de bijkeuken.
Er ligt daar een kokosmat.
De emmer valt om.
Het poepsop is meteen verdwenen.
Ze trekt als een gek aan de kokosmat.
Ineens gaat het niet meer, doet ze het niet meer en vertrekt naar de burens.
Ze staat er zelf van te kijken.
Maar vreemd, onaangedaan.
Ontvreemd uit haar eigen leven.
De buurvrouw gaat de kinderen halen.

'Het gekste van gek worden,' zei ze later.
'Het gekste van gek worden was dat ik het niet doorhad.
Nee alles was normaal.'

Ordenen

'27 Ordenen' wordt geprojecteerd. De tekst blijft onuitgesproken.

Leg neer die gedachten.
Leg neer dat hoofd.

Hoofdzaken zijn bijzaken.

Betekenen

Mensen nemen geen genoegen met betekenisloosheid.
Alles moet wat betekenen en zichzelf het liefst het meest.
Toen we beesten waren was betekenis van levensbelang.
De ene geur betekende eten, de andere gevaar.
Zijn we nooit van losgekomen.
Alles krijgt altijd betekenis.
Staan de volgende twee stoplichten op groen dan haal ik mijn schoolonderzoek.
Bijgeloof.
Waaien die wolken daar naar toe dan krijgen we regen.
Weersverwachting.
Tel het kwadraat van A en B op en je hebt het kwadraat van C.
Wiskunde.
Of: had ze haar zoon niet zo hard aangepakt dan was die nu niet verslaafd.
Schuld.
We zeggen dat we willen weten, willen begrijpen.
Maar we kunnen geen genoegen nemen met de betekenisloosheid.
Betekenisloosheid is ondenkbaar.
De leegte moet worden toegedekt.

Konden we maar gaten laten vallen.
Juist het toedekken maakt de gaten valkuilen.

Huilen

We hadden vissen moeten blijven.
Zwemmen is zweven.
Maar we hebben ons volgezogen, vol gezopen met het water dat ons liet vliegen.
Zo zijn we, druipend en opgeblazen, aan land gegaan.
Huilen is het verdriet om die stommiteit.
Huilen is een poging het water te lozen, terug te geven.
We hadden vissen moeten blijven.

Voorlezen

Dag maan, dag lieve zilvermaan.
Moet je zo hoog aan de hemel staan.
Kom je niet even naar omlaag.
Ik ben zo alleen, ik heb het zo graag.

En toen glee de maan heel gedwee.
Tussen het riet door naar benee.
En kuste het kikkertje waar het riep.
Kuste het kikkertje totdat het sliep.

Opvoeden

Om niet aldoor zijn bed te hoeven wassen maakt ze Koos, de oudste, rond elven wakker, draagt hem de trap af, plant hem voor de plee.
Daar staat dan dat manneke, in pyjama, te knippen tegen het licht.
Ze wacht op de gang.
Als ze niks hoort vraag ze of het lukt want soms gaat Koos op de wc zitten en slaapt dan verder.
Zet ze hem weer overeind.
Lukt het plassen niet dan zet ze de kraan open en laat die lopen.
De laatste tijd staat Koos soms te snikken.
Is die het huiswerk voor de volgende dag vergeten.
Durft die haar dat niet te vertellen.
Dat was zo bij de tafel van één, twee, drie.
Bij vier ging het goed, vijf ook, maar zes en zeven waren weer hommeles.
Moet ze dan boos worden of helpen?
Zijn meester is streng en zal straffen.
Ze mag de man helemaal niet.
Dus dan zitten ze daar weer met zijn tweeën.
Hij op schoot.
Het begin kent die van school.
Maar vijf keer zeven, zes keer zeven, zeven keer zeven, acht-
Ze herhalen het keer op keer.
Vermenigvuldigen.
Wanneer het gaat krijgt die een paar zoutjes.
Dan naar bed en de volgende dag voor die naar school gaat oefenen ze nog een kwartiertje.
'Kom let nou even op, je moet zo weg.'

Regelen

Ze gebiedt:
'En pak de prullenbak van zolder mee.'
Ze informeert:
'Hoe laat ben je thuis?'
Ze vraagt:
'Kan die muziek niet wat zachter?'
En ze vraagt voor de derde keer:
'Help jij Tim even met zijn fiets?'
Ja dan kan je wel ja knikken, maar ik heb het al twee keer gevraagd, dus: kom op!'

Ze wanhoopt:

'Heb je dat niet opgeschreven, als iets op is moet je het opschrijven, dat weet je toch.'

Ze fronst:

'Ben je er nu nog, moet je niet naar school?'

Ze zoekt:

'Waar zijn de stroopwafels, zijn die nu al- maar die zijn gister gekocht.'

Ze ziet:

'Zit je nou alweer te roken, doe dat toch niet meissie.'

Ze komt aangestormd maar schreeuwt niet, nee ze sist:

'Alsjeblieft, die muziek, ik hoor alleen dat gebonk van die bassen.'

Ze zeurt:

'Heb je ondergoed bij je?'

Ze brult:

'En nu zet je het uit, mijn slaapkamer lijkt wel een klankkast.'

Teleurstellen

De animatie '33 teleurstellen' wordt getoond. Zodra het beeld zwart is wordt de film gepauzeerd, om pas verder te spelen wanneer de actrice de een na laatste zin heeft gezegd. De laatste drie woorden zijn enkel in beeld te lezen.

Ze zegt:

'Rake klappen in mijn gezicht, weer een stap dichterbij het gesticht.

Ik sta er alleen voor, op het zoveelste dode spoor.'

Zeg es A.

Altijd-Alles-Alleen.

Straffen

De tekst van Tim is te lezen in '34 straffen'. De film wordt stil gezet op het moment dat er geen tekst in beeld is. De actrice zegt dan de tekst van de moeder. Wanneer ze uitgesproken is wordt de film hervat en is Tim zijn reactie te lezen, tot het beeld wederom blank is, waarna de film stopt, de actrice spreekt, enzovoort.

'Natuurlijk ga jij naar school.'

'Nee.'

'Alle kinderen gaan naar school dus jij ook.'

'Koos mocht thuisblijven.'

'Koos was ziek.'

'Ik ook.'

'Stel je niet aan.'

'En mijn keel dan.'

'Wat wil je ook als je zo schreeuwt.'

'Koos bleef niet eens in bed.'
'Nou moet jij es goed luisteren.
Tim haal die handen weg, luister.'
'Nee, ik weet toch wat je wil zeggen.'
'En dat is?'
'Dat ik naar school moet.'
'Dat ging ik helemaal niet zeggen.'
'Nou- nou wat wou je dan zeggen?'
'Koos is een knul van veertien jaar-'
'Nou en?'
'Laat je me uitpraten?
Koos zit al op de middelbare school en had maar twee uur.'
'Het is niet eerlijk.'
'Het maakt niet uit of jij het eerlijk vindt, je bent tien jaar en je doet gewoon wat ik zeg.'
'Nee.'
'Nee?'
'Nee.'
'Denk jij nou werkelijk-'
'Ik wil niet en ik ga niet, als ik nu ga ziet iedereen dat ik gehuild heb.'
'Dan blijf je nog een kwartiertje hier en dan gaan we samen.'
'Maar ik wil niet naar schoo-hool.'
'Pak je tas op.'
'Doe het zelf.'
'En nou is het afgelopen, heb je me gehoord.
Als je denkt dat je de boel hier kan terroriseren.
Je komt nu hier, trekt je jas aan en gaat naar school, begrepen?'
'Nee-nee, ik wil niet.'
'Jawel, je gaat.'
'Nee laat me los, laat me los, ik wil echt niet hoor.'
'Maar waarom dan niet.'
'Ze pesten me.'
'Dat valt reuze mee, je weet dat ik het daar met meester Verboom over heb gehad.'
'Meester Verboom weet heus niet alles.'
'Tim alsjeblieft, ik-'
'Je kan me toch niet pakken.'
'Tim kom hier.'
'Nee.'
'Voor de laatste keer, kom hier.'
'Kom me maar halen.'
'Tim, onmiddellijk, kom hier.'
'Nee-hee.'
'Schreeuw niet zo, denk om de burens, kom hier, nu.'
'Nee want dan ga je me slaan.'

'En nou is het afgelopen, heb je me gehoord, afgelopen.'
'Niet doen.'

'Heb je nou je zin, ontieligelijke etterbak.
Ben ik ook weer helemaal overstuur, en dat komt allemaal door jou.'
 'Au, m'n haar, m'n haar.'
'Naar je kamer, schiet op, onmiddellijk.'
 'Maar ik wou het ook niet hoor, ik wou het heus niet.'
'Niks mee te maken, naar je kamer, schiet op.'
 'Nou ik-'
'Ik wil je niet meer horen, weg, weg.'
 'Ik moest toch naar school.'
'Opgesodemieterd.'
 'Gore rot moeder.'
'Tim blijf van me af.'
 'Maar jij mag me ook niet slaan, je mag niet slaan, vuile trut.'
'Nee dat weet ik, dat weet ik, maar waarom doe jij dan ook altijd-
Au!
Wel godverdomme, Tim hou op, hou op.'

'Mam?
Mam ben je daar?'

'Alsjeblieft, doe nou open.
Ma-ham, het spijt me, doe nou open.'

'Wel heb ik hier en-
Wat is dit?'
 'Ik weet niet.'
'Tim wat is dit.'
 'Plas.'
'Ik zie ook wel dat dit een plas is.
Hoe kom je aan dat water.'
 'Ik moest plassen dat-'
'Heb je hier staan zeiken?
Tegen het behang?'
 'Kan het toch niet de hele ochtend ophouden.
 Auw, au-auw.'
'Je gaat het huis uit, gehoord?
Nog één keer zo'n scène en ik zet je eruit.
Je maakt het hele gezin kapot.'
 'Heb jij al gedaan.
 Anders was papa hier nog wel.'

Goedmaken

Het tengere lijf heeft geen wil.
Het is de snikken die het snikt, de schokken die het schokt.

Ze drukt het tegen zich aan.

'Moppie, moppie toch.'

Krampend trekken de longen lucht naar binnen, laten dan los, om meteen weer in te klappen.

'Je mag niet zo boos op me zijn,' snikt het.

Ze weet het.

Zingen -eerste couplet

Tijdens de tekst is '36 zingen' te zien. De drie tempi in de animatie komen overeen met de drie strofen in de tekst.

Licht, oh Licht, draag me.

Pak me vast, til me op.

Wieg me Licht, wieg me.

Licht ik vraag je, draag me.

Zet me op je schitterende stralen.

Laat me roetsjen op je bundels.

Glijbanen naar beneden.

Licht oh Licht, ik vraag je.

Schijn me de wereld in.

Laat me zien.

Jij, stralend Licht.

Baar het zicht.

Nachten

Ik nacht.

Ik nachtte.

Ik heb genacht.

Ik ga nachtend.

En niet te vergeten: nacht.

De gebiedende wijs.

Grenzen

Eerst de tekst en daarna '38 grenzen'.

De grens, daar gaat het haar om.

Waar twee aan elkaar raken.

Dat vindt ze het mooist.

Waar een tak een blad wordt.
Het licht donker wordt.
De vloer een stoel.
Het land zee.
Een mens lucht.

Zonder titel -2

Gedurende de tekst is '39 zonder titel' te zien.

Volg de lijnen in het gezicht.
Tekenen ze niet na.
Er zijn scherpe trekken die beter tot uitdrukking komen als ze slechts worden aangestipt.
Er zijn kleine neusjes die te groot pas tot hun recht komen.
Gekrulde mondhoeken die hangend meer vertellen.

Kijk en laat dat gaan.
Maak vrij baan en laat het gaan naar de hand die tekent.
Onderweg van ogen naar potloodpunt gebeurt het.
Hoe geconcentreerder, hoe meer het gezicht in het eigen gezicht gaat zitten.
Dat moet je hebben.

Niet denken.
Kijken.
Denken interpreteert meteen, laat niet toe.
Het benoemt en dan is wat je ziet slechts dat en plat.

Word je daarentegen in beslag genomen door het ritme, de vormen, de muziek, de contrasten,
de dans die licht en donker dansen, dan ontstaat er ruimte.
En in die ruimte gebeurt het.

Het gaat niet om mooi.
De schaduwkant en de donkere eigenschappen zijn onontbeerlijk.
Zonder schaduw is er geen diepte in een tekening.

Ze maakt portretten.
In opdracht.
Voor elke opdracht maakt ze twee portretten.
De ene is het aangezicht.
Die verkoopt ze.
Het ander toont het achterhoofd.
Op dat portret kijk je met de geportretteerde mee.
Die blijven bij haar.

Leren

'Ik heb mijn kinderen gebruikt om te leren leven.
Van de kinderen heb ik het liefhebben geleerd.
Dat je ze, zo goed je ze alle geluk gunt, ook al hun fouten moet gunnen.
Dat je, als je alle narigheid wil voorkomen, je ze opzadelt met angst.
Ik heb geleerd naast ze te blijven staan,' zegt ze.
'Dat helpt beter dan oplossingen bieden.
Goede raad is pas goede raad als ze het zelf raden.'

Stilstaan

De animatie '41 stilstaan' is zo lang zichtbaar als de tekst duurt.

Ze staat bij alles het liefst zo lang mogelijk stil.
Op haar best is ze een enorm vertragende factor.
De grens, de overgang van het één naar het ander.
Die rekken.
Meestal wacht ze een dag met het afwassen van een avond tafelen.
Bezoek dat na het eten aanbiedt om even snel af te wassen, daar telefoneert ze liever mee.
Wanneer ze een was draait heeft ze het gevoel dat ze bewijsmateriaal vernietigt.
Doodeng.
Het is niet dat ze alles wil bewaren.
Het is de echo in haar gedachten, die heeft tijd nodig om te klinken.
En na te klinken.
En mm-ja.
Daarom staat ze het liefst bij alles zo lang mogelijk stil.

Zonder titel -3

Gedurende de tekst is '42 zonder titel' te bekijken.

Eerst papier pakken.
Kladblokpapier.
Dat papier is zo geel dat je er met wit op kan tekenen.
De houten kist met kleurtjes.
Met papier en kist naar de tafel lopen.
Tekenen doe je aan tafel.
Deze tafel is hoog.
Schoolbankjes zijn lager.
Daar kijk je op het papier.
Hier moet je een been onder je billen doen.
Dat gaat knellen, maar dan wissel je af.

Het papier ligt goed.
Een potlood dan.
Welke kleur?
Wat te tekenen?
Nadenken.
Tekeningen zien.
De een na de ander en ook door elkaar.
Ondertussen de lange haren op je onderarm tot een puntje draaien.
Draai je door, krijg je bultjes op je vel.
Gek gezicht eigenlijk.
Wat te tekenen?
Oja, een paashaas.

Hoe het zit, hoe het is, hoe het moet, hoe het lijkt.
Of dit beter is of, uitgegumd, dat toch beter is.
Een paashaas bestaat uit eieren.
De kop: een ei, het lijf: een ei.
Uitgerekte eieren maken oren en met halve eieren krijgt de haas voeten.

Het papier is een deur en door die deur kan je verdwijnen.
Teken je gras, zit je in een weiland.
Teken je rotsen, is er een hinderlaag.
Teken je de zee dan deint je boot.
Bij levende dingen is het helemaal raar.
Teken je een neus, voel je dat op je eigen neus.
Teken je een arm dan voel je de potloodpunt op je eigen arm.
Dat blijft gebeuren.
Zo heb je soms klauwen.
Of schubben.
Maar vogels zijn het leukst.
Die hebben vleugels.
Met heel veel veer.

Vliegen

Ze kijkt er naar.
Het kind.
Het rolt om.
Probeert het nog es.
Zitten.
Handen op de grond.
Dan omhoog met de kont.
Handen los en: overeind-overeind.
Los staan, wankelen.

Wankelen is het niemandsland tussen staan en vallen.

Wankel-wankel.

Maar het staat, het kind.

Nu.

Nu vliegen.

De eerste stap.

Gaan staan op de lucht.

Whow, moet je zien.

Eén voet op de vloer, de ander op de lucht.

Nog een stap.

Maar oef, de lucht geeft geen grond.

Stapt er zo doorheen.

Voetje op de vloer, voetje op de vloer.

Jammer.

Nog es.

Stap.

Staan op de lucht.

Volgende stap.

Maar de lucht blijft leeg en-

Voetje op de vloer, voetje op-

Ze kijkt er naar.

Zo hebben ze het alledrie geleerd: lopen.

Klimmen

Tekst en animatie '44 klimmen' beginnen gelijktijdig.

Ze loopt voorop.

De wind laat het hoge gras golven.

De bloemen die daarin deinen.

De bergen zijn spannend.

Het kronkelen van het pad en de vergezichten die verschijnen.

Maar telkens komt er een steentje in haar buurt terecht.

Tegen haar rug zelfs.

Het jongste broertje loopt haar te jennen.

Ineens laat die d'r schrikken.

Dan struikelt hij over haar wandelstok.

Het is gedoe.

Het is niet haar schuld.

Maar ze luisteren niet.

Vader zegt dat ze de oudste en dus verantwoordelijk is.

Hij knijpt in haar bovenarm omdat ze moet leren luisteren.
En verwijtend kijkt moeder op van het kreng zijn geschaafde knietje.
Boos, boos loopt ze weg.
En dit keer luistert ze niet.
De woorden die bevelen terug te keren halen haar niet in.
Gescheld dat ze onhandelbaar is wordt kleiner.
Want zij kan lopen.
En ze loopt.
Loop tot er geen hutten meer zijn.
Geen mensen meer.
Ze loopt over hellingen waar de struiken droog en stekelig zijn, de aarde hard en korzelig.
Het gras is geel en gering, de bomen verdwenen.
Ze loopt nu niet meer, ze klimt.
Tot ze net zo hoog is als de mensen vroeger.

Wandelen

Wandelen is de goeie schoenen in de auto en rijden naar de duinwaterleiding.
Wandelen is daar die schoenen aandoen, regenjackie pakken, auto op slot en dan kiezen welke tocht bij deze dag hoort.

Wandelen is het ene been voor het andere en verder niet.
Eerst zit het hoofd nog vol met wel of niet naar naar Londen, naar de Tate, of dat die nieuwe tafel niet te duur is, of de volgende vergadering, dan wel het gelezen boek.
Maar ergens onderweg raak je het kwijt.
En pas veel verder verderop ontdek je dan dat je het verloren hebt.
Dat lopen is het beste lopen want het loopt vanzelf.
Het is de verte: die ligt niet enkel voor je.
Het is de verte die je omringt.
De horizon die omhelst.

Zingen -laatste couplet

Tijdens de tekst wordt '46 zingen' vertoond.

Licht oh Licht, ik vraag je, draag me.
Til me op.
Neem me op.
Laat mij niets dan stralen zijn.
Ben ik te zwaar?
Neem dan van mijn handen alleen de tast.
Van mijn mond slechts de woorden.
Neem van mijn longen de adem.
Van mijn ogen alleen het zicht.

Licht oh Licht verzwelg me.
Neem me op.
Maak me als jou, Licht.
Heus, ik zal de bloemen hun kleuren geven.
De eeuwige sneeuw zijn schittering.
De zee, het blauw, het turquoise en het zwart.
En, inderdaad, sommige wangen een blos.

Denken

Ze heeft het woord gedachtengang vanaf het begin verkeerd begrepen.
Later kende ze het denken.
Wist ze hoe benauwd of-
Nee, hoe rechtlijnig de zogenaamde logica is.
Want wordt er een verkeerde richting ingeslagen, gebaseerd op een onjuiste veronderstelling,
dan keren we niet om.
Is geen ruimte voor.
Vernauwing.
Kunnen niet anders dan de ingeslagen weg volgen.

Het woord gedachtengang heeft ze vanaf het begin fout verstaan.
Bij dat woord zag ze tunnels, zoals mollen die maken.
Achteraf heeft ze daarin altijd gelijk gehad.

Duren

De tekst blijft onuitgesproken, alleen '48 duren' is te zien.

Het leven van een mol is niet één, niet twee, ook geen tien of twintig, maar gemiddeld dertig kilometer lang.

Waken

Badjas over het voeteneind.
Boek ondersteboven op de dekens, onleesbaar.
Ze denkt:
'De stad slaapt.
Ik niet.'
Telkens herschikt ze het kussen in haar rug.
Dan weer heeft ze kriebel aan haar kuit.
Soms schiet er kramp in de andere voet.
Een tweede appel schillen?
De slapeloosheid wordt steeds sterker.

Ze is er amper tegen opgewassen.
Verzet leidt tot verstrikking.
Verstrikking tot verstikking.
Nu is het weer kriebel onder haar oog.
Dan weer is het is het wat?
Is dat Tim?
Ja Tim en Ester vrijen.
Hun kreunen klinkt open.
En bloot.
Zijn zich kennelijk van luisteraars niet bewust.
Ze snikt.
Even.
Als een schrik.
Hooft dan hoe dat klinkt en dat, dat ergert haar meteen mateloos.
In een papieren zakdoek snuit ze haar neus, hard.
Zij is zich wel bewust van eventuele luisteraars.

Herinneren

Ze vertelde het zo:
En ik weet nog dat ik Johanna zag.
En ik weet nog dat het meteen de eerste keer was.
Ze kwam mee met jullie tante Effie.
We waren nog een gezin en waren op vakantie.
De zon stond laag, ik zag alleen een silhouet.
Ik was verblind.
Na dagen mijn maag in mijn keel vroeg ik of ze mee ging, een eindje lopen.
We liepen onder de ritsel van hoge populieren.
Ja wist je niet?
Met een beetje wind kunnen populieren ruisen als de zee.
Het was avond, het blauw van de hemel bijna verdonkeremaand.
En het weggetje draaide en kronkelde.
Net zoals ik dacht.
Precies zoals ik dacht.
Ineens wist ik het niet meer.
Ik wist niet of, en hoe dan, en al helemaal niet waarom.
Ik stamelde, het klonk onvergeeflijk stom.
En zo stom als ik was, zo sprakeloos werd ik.
Het was alleen omdat het me ontglipte dat ik zei:
'Johanna van Harmelen ik ben verliefd op je.'

Johanna is altijd blijven zeggen dat ik dat veel te hard zei.
Misschien wel geroepen had.
'In ieder geval zo hard,' zei ze dan, 'dat je het nu nog kan horen in de toppen van die ritselende populieren.'

Overwinnen -nogmaals

Als eerste wordt '51 overwinnen' gestart. Wanneer het woord 'overwinnen' leesbaar is, begint de actrice met de tekst. Op een gepast moment fade '51 overwinnen' naar zwart.

Eén en één is geen twee.
Eén en één is hun.
Of in hun geval: ons.
Eén en één is hun en zij lopen door Rome.
Auto's rijden, auto's toeteren.
Mensen lopen, praten, kopen.
Mannen zijn aan het werk aan de weg.
Maar het maakt geen geluid.
Johanna hoort het niet, zij ook niet.
Rome is stil als steen.

Op doorreis.
Op zoek naar een hotel.
Morgenochtend, half zeven, gaat de trein naar Bari.
Johanna spreekt Italiaans.
Ze spreekt iemand aan, die snapt wat ze zegt en zegt het goede terug.
Alleen: er is niets te horen.
Niemand hoort iets.
Toch: iedereen weet het.
Alle bedoelingen zijn klaar als een klontje en een hotel snel gevonden.

Ze eten brood op de kamer.
Douchen, vrijen en daarna kijken ze elkaar aan.
Geen deken, geen laken.
Alle eeuwenoude steen van de stad is nog warm.
Ze kijken en kijken en tijden kijken ze elkaar aan.
Niet eerder keek ze zo.
Niet eerder liet ze zo kijken.
Ze laat het zien, allemaal.
Het is geen durven.
Je durft pas als je ergens bang voor bent.
Maar nu: geen angst.

Vijf uur.
De stad nog steeds stil als steen.
De hemel verlangt naar schemer.
Dan piept de reiswekker.
Pie-piep.
En Rome breekt door de geluidsbarrière.

Schitteren

Nu, weet je, liggen alle schitteringen voor het oprapen.
Nu, moet je zien, alles wordt met twinkelingen versierd.
Nu is knipperen met de ogen genoeg om een nieuw schilderij te maken.
Met een kleine pas opzij sta ik in een ander gedicht.
En als ik m'n hoofd maar een fractie beweeg dan klinkt er een ongehoord lied.
Zo is dat nu eenmaal.
Eenmaal, andermaal?
Verkocht!

Samenvallen

De animatie '53 samenvallen' toont de tekst in de eerste persoon. De actrice leest, hardop en in de derde persoon, mee.

De liefde van die ene ander, die anders is dan alle andere, omdat die van al die andere het meest met haar samenvalt, heeft ze zich ontzegd.
Nog menigmaal heeft ze, staand aan de rand van dat geluk, getwijfeld of ze zou springen.
Springen met die ander, in die diepte, en samenvallen.
Maar de twee keer dat ze de stap waagde, was de sprong niet fataal en redde haar niet van de eenzaamheid.

Beginnen

Animatie '54 beginnen' wordt gepauzeerd zodra de onvolledige letters in beeld zijn. De actrice plakt brede zwarte tape op het projectiescherm en brengt zo de ontbrekende delen van de letters aan. Het publiek kan de eerste zin van de tekst nu lezen. Is dat gebeurd dan wordt '54 beginnen' weer gestart. We zien een leeg projectiescherm met alleen de aangebrachte tape. Dan verschijnt de tweede reeks onvolledige letter. De film wordt gepauzeerd, de actrice brengt wederom tape aan, tot de tweede zin te lezen is. Daarna wordt het projectiescherm nogmaals leeg, een moment, tot de laatste reeks onvolledige letters verschijnt. Deze maken samen met de tape, in een keer, de laatste zin zichtbaar.

Elk begin is moeilijk.
Maar altijd nog makkelijk-
Vergeleken met het einde.